

การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทย

นางสาวสิริพร วงศ์อุไร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3323-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 2082855x

23 ส.ค. 2549

COMMUNICATION THROUGH MEDICAL WEBSITE IN THAILAND

Miss Siriporn Wongurai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3323-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทย

โดย

นางสาวสิริพร วงศ์อุไร

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์

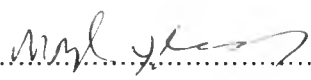
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ ภาคภูมิ สุปียพันธ์)

สิริพร วงศ์อุไร : การสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทย. (COMMUNICATION THROUGH MEDICAL WEBSITE IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์, 162 หน้า. ISBN 974-17-3323-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์ นโยบายและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ทางการแพทย์ในประเทศไทยขององค์กรที่มีสถานะที่ต่างกัน 3 สถานะ คือ โรงเรียนแพทย์ องค์กรรัฐและเอกชน โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลโดยการสืบค้นในเว็บไซต์ การสัมภาษณ์เจาะลึก การวิเคราะห์เนื้อหาและการสังเกตปฏิกริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการ โดยทำการศึกษาเว็บไซต์ทางการแพทย์ 3 เว็บไซต์คือ www.md.chula.ac.th, www.healthnet.in.th และ www.thaiclinic.com

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะขององค์กรที่มีสถานะต่างกัน แต่จุดประสงค์ คือ การให้ความรู้แก่ประชาชน มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่แตกต่างกัน คือ www.md.chula.ac.th ซึ่งนำเสนอเนื้อหาทางเป็นทางการและเนื้อหาที่นำเสนอนั้นก็เน้นหนักในเชิงวิชาการ จึงเหมาะกับบุคลากรทางการแพทย์หรือบุคคลที่อยู่ในวงการแพทย์มากกว่าประชาชนทั่วไป ในขณะที่ www.healthnet.in.th ซึ่งแม้จะเป็นองค์กรของรัฐก็ตาม แต่มีรูปแบบการนำเสนอที่ดึงดูดความสนใจประชาชนทั่วไปมากกว่าและในขณะเดียวกัน เนื้อหาที่มีลักษณะเป็นวิชาการน้อยกว่า ส่วน www.thaiclinic.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์เอกชน มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจมากกว่า การใช้รูปภาพ ใช้กราฟฟิกมากขึ้น การจัดวางหน้าหน้าดึงดูดใจ รวมทั้งมีภาพเคลื่อนไหว ใช้สีหลากหลายทำให้ดูไม่เป็นทางการจนเกินไป

ในส่วนของปฏิกริยาตอบกลับพบว่าเมื่อเข้ามาใช้บริการเว็บไซต์ โดย www.md.chula.ac.th พบว่า มีผู้เข้ามาใช้เว็บบอร์ดเพื่อสื่อสารเนื้อหาทางวิชาการ / วิชาชีพ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในขณะที่ www.healthnet.in.th และ www.thaiclinic.com มีผู้เข้ามาถามปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ และเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นแนวทางในการรักษาพยาบาล ในด้านโรคทั่วไปและโรคเพศสัมพันธ์

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285302928 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: INTERNET / MEDICAL WEBSITE / COMMUNICATION

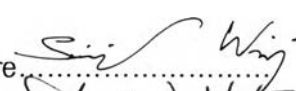
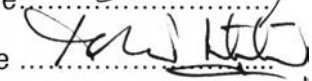
SIRIPORN WONGURAI : COMMUNICATION THROUGH MEIDCAL WEBSITE IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. KRIRKKIET PANPIPAT, , 162pp ISBN 974-17-3323-2.

This analytical descriptive research aims to study the objectives, the policies, presentations of 3 medical websites owned by 3 organizations of different status: medical school, government organization and private individuals. The data is collected by accessing the websites, depth-interviewing, analyzing the content as well as observing the user's reactions. The three websites studied in this research are www.md.chula.ac.th, www.healthnet.in.th and www.thaiclinic.com

The study shows that, in providing knowledge to the public, organizations with different status use different formats of presentation. The www.md.chula.ac.th uses formal presentation and the content is academic, making the website more suitable for medical personal and related individuals than general public. Despite being a government organization, the www.healthnet.in.th uses more attractive form of presentation and the content is less academic. At the other end, the privately owned www.thaiclinic.com uses the most interesting presentation with more use of pictures and graphics, attractive page layout, animation, and good color schemes. The website, therefore, looks rather informal.

As for the users' reactions, the web board of the www.md.chula.ac.th is mainly used to communicate the academic/professional messages or exchange opinions, while those of the www.healthnet.in.th and the www.thaiclinic.com are used to ask health related questions covering curative practices for illnesses in general and sexually transmitted diseases.

Department MASS COMMUNICATION
Field study of MASS COMMUNICATION
Academic year 2002

Student's signature
Advisor's signature
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นรูปเป็นร่างที่สมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือ ความปรารถนาดี และ ความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ ประธานในการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการกระตุ้นเตือน ติดตาม ให้แนวคิด ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและข้อคิดเห็น ตลอดจนชี้แนะเอกสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ในการทำ วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ขึ้น และรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปียพันธ์ ที่ได้กรุณามาเป็น กรรมการในการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และบุคลากรในโครงการปริญญาโท ภาคนอกเวลา ราชการของภาควิชาการสื่อสารมวลชนทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ข้าพเจ้า ตลอดมา ขอขอบพระคุณผู้บริหารเว็บไซต์และเว็บมาสเตอร์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือใน การให้สัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ขอขอบคุณ คุณนียดา คุณอาภัสรา คุณพัชรินทร์ ที่ได้ช่วยเหลือตลอดเวลาที่ทำวิจัย ขอขอบคุณ คุณจิน คุณโกวิท ที่ได้ให้ข้อคิดดี ๆ ที่ได้ช่วยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเล่มขึ้นได้ในวันนี้

ท้ายสุดนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ครอบครัวที่น่ารักของข้าพเจ้าที่เป็นกำลังใจ ทำให้ข้าพเจ้า ตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่สุดแสนจะทรนหดอดทน ใน MC 9 คุณสุทธิรักษ์ คุณกอบพงษ์ คุณวันเพ็ญ คุณกระจ่างศรี คุณวรวรรณ คุณสายใจและ เพื่อนๆ ทุกๆ คน ที่ได้ช่วยให้กำลังใจ ช่วยเหลือกัน อุดหนุน เนี่ยยวรั้งให้สายป่านที่ใกล้จะหลุด ลอยให้ได้กลับมาผูกกันใหม่อีกครั้ง

สิริพร วงศ์อุไร

พฤษภาคม 2546

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	17
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	17
ขอบเขตการวิจัย.....	17
นิยามศัพท์.....	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
2. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	19
1. แนวคิดเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Communication Technology Determinism).....	19
2. แนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์และทฤษฎีสื่อปฏิสัมพันธ์ (Computer-Mediated Communication)	21
3. การสื่อสารเพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค.....	25
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
การนำเสนอข้อมูล.....	31
4. วัตถุประสงค์และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา.....	32
5. ปฏิกริยาตอบกลับ.....	122

6	สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	146
	สรุป.....	148
	อภิปรายผล.....	149
	ข้อเสนอแนะ.....	158
	รายการอ้างอิง.....	159
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	161

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในบทความ www.md.chula.ac.th	42
ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ผู้ใช้และเนื้อหาในเว็บไซต์ www.md.chula.ac.th	52
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในบทความ www.healthnet.in.th	65
ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ www.healthnet.in.th	72
ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในบทความ www.thaiclinic.com	100
ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ Health Conference.....	108
ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาใน thaiclinic job	116
ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาใน doctor room และ medical education.....	116
ตารางที่ 9 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องอายุรกรรม.....	123
ตารางที่ 10 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องทันตกรรม.....	123
ตารางที่ 11 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องหู คอ จมูก.....	124
ตารางที่ 12 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องสูตินรีเวช.....	124
ตารางที่ 13 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องthaiclinic job.....	125
ตารางที่ 14 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้อง doctor room.....	125
ตารางที่ 15 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการที่ลงนามใน Guest book.....	126
ตารางที่ 16 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องโรคทั่วไป.....	127
ตารางที่ 17 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องช่องปาก.....	127
ตารางที่ 18 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องเด็ก.....	128
ตารางที่ 19 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องสุขภาพจิต.....	128
ตารางที่ 20 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องคุณแม่.....	129
ตารางที่ 21 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องโรคผิวหนัง.....	129
ตารางที่ 22 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องปัญหาทางเพศ.....	130
ตารางที่ 23 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องโรคกระดูก.....	130
ตารางที่ 24 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องมุมเสวนาแพทย์จุฬาฯ.....	131
ตารางที่ 25 แสดงปฏิริยาตอบกลับของผู้ใช้บริการในห้องไผ่สิงโต.....	132
ตารางที่ 26 แสดงผลการวิเคราะห์ผู้ใช้และเนื้อหาจาก www.md.chula.ac.th	139
ตารางที่ 27 แสดงผลเปรียบเทียบปฏิริยาตอบกลับจาก www.md.chula.ac.th	140
ตารางที่ 28 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ www.healthnet.in.th	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ญ

บทที่	หน้า
ตารางที่ 29 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บบอร์ด thaiclinic job.....	141
ตารางที่ 30 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บบอร์ด doctor room , medical education.....	142
ตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบปฏิกิริยาตอบกลับจาก www.thaiclinic.com.....	142
ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบปฏิกิริยาตอบกลับจากผู้ลงนามใน Guest book.....	142
ตารางที่ 33 แสดงผลการเปรียบเทียบปฏิกิริยาตอบกลับจาก www.healthnet.in.th.....	143
ตารางที่ 34 แสดงผลเปรียบเทียบลักษณะองค์กร.....	147

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงโฮมเพจของเว็บไซต์ www.md.chula.ac.th	34
ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการนำเสนอใน ส่วน “คณะแพทย์”.....	35
ภาพที่ 3 แสดงรูปแบบการนำเสนอใน ส่วน “ร.พ. จุฬาลงกรณ์”.....	36
ภาพที่ 4 แสดงรูปแบบการนำเสนอใน ส่วน “อาจารย์/บุคลากร”.....	37
ภาพที่ 5 แสดงรูปแบบการนำเสนอโฮมเพจในกลุ่ม “ศิษย์เก่า/ปัจจุบัน”.....	38
ภาพที่ 6 แสดงรูปแบบของโฮมเพจใน ส่วน “สารความรู้” “Intranet” “ประชาสัมพันธ์” และ “หัวข้อน่าสนใจ”	39
ภาพที่ 7 แสดงรูปแบบของโฮมเพจใน ส่วน “เว็บบอร์ด” และ “หลักสูตรปริญญาโท”.....	40
ภาพที่ 8 แสดงโฮมเพจของเว็บไซต์ www.healthnet.in.th	59
ภาพที่ 9 แสดงรูปแบบ “คัมภีร์สร้างเสริมสุขภาพ”.....	60
ภาพที่ 10 แสดงรูปแบบในห้องสนทนาปัญหาสุขภาพ.....	61
ภาพที่ 11 แสดงการใช้เว็บบอร์ดของ healthnet.....	62
ภาพที่ 12 แสดงการใช้เว็บบอร์ดของ healthnet.....	62
ภาพที่ 13 ตัวอย่างเกมในเวทีสื่อสร้างเสริมสุขภาพ.....	63
ภาพที่ 14 แสดงวิธีการหาข้อมูลสถานพยาบาลใกล้บ้าน.....	64
ภาพที่ 15 แสดงรูปแบบการนำเสนอโฮมเพจ.....	82
ภาพที่ 16 แสดงรูปแบบการนำเสนอโฮมเพจ.....	83
ภาพที่ 17 แสดงเว็บเพจ “Today News”.....	84
ภาพที่ 18 แสดงเว็บเพจ “Health Tips”.....	84
ภาพที่ 19 แสดงเว็บเพจ “Radio Clinic”.....	85
ภาพที่ 20 แสดงเว็บเพจ “Medical Bible”.....	86
ภาพที่ 21 แสดงเว็บเพจ “Clinic Online”.....	87
ภาพที่ 22 แสดงเว็บเพจ “Health Conference”.....	88
ภาพที่ 23 แสดงเว็บเพจ “Doctor Room”.....	89
ภาพที่ 24 แสดงเว็บเพจ “Medical Education”.....	90
ภาพที่ 25 แสดงเว็บเพจ “thaiclinic job”.....	92
ภาพที่ 26 แสดงเว็บเพจ “thaiclinic chat”.....	92
ภาพที่ 27 แสดงเว็บเพจ “Question Mall”.....	93

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 28 แสดงเว็บเพจ “Link For Health”.....	93
ภาพที่ 29 แสดงวิธีการใช้ “Registration”.....	94
ภาพที่ 30 แสดงเว็บเพจ “Guest Book”	94
ภาพที่ 31 แสดงเว็บเพจ “Suggest & Comment”.....	95
ภาพที่ 32 แสดงเว็บเพจ “Special Thanks”.....	95
ภาพที่ 33 แสดงเว็บเพจ “Disclaimer”	96
ภาพที่ 34 แสดงเว็บเพจ “About Me”.....	96
ภาพที่ 35 แสดงแถบด้านบน.....	97
ภาพที่ 36 แสดงการใส่สัญลักษณ์เพื่อการ Chat.....	98
ภาพที่ 37 แสดงการใส่สัญลักษณ์เพื่อการ Chat.....	98